

Péchy Mária ünnepi beszéde
Elhangzott 2012. szeptember 21-én Nagycenk község koszorúzási ünnepségén

Gróf Széchenyi István születésének 221-ik évfordulóján gyűltünk össze emlékezni a Legnagyobb Magyarra!

Számomra különlegesen nagy megtiszteltetés, hogy az Országos Széchenyi Kör megalakulásának 30. évfordulóján szólhatok megjelentekhez a község lakóihoz a jelenlevő vendégekhez, az iskola diákjaihoz és tagságunk jelenlevő tagjaihoz.

Nemcsak megtiszteltetés, de felelősség is, hiszen újat mondani, ami még ezen helyen nem hangzott el elég nehéz, de szerencsére van kit kérdezni, van kitől tanulni. Gondolom azért is más ez a megemlékezés, mert változások, bizonytalanságok közt élünk, intézmények iskolák, múzeumok, önkormányzatok tanakodnak jövőjükéről, emberek sorsa lehet bizonytalan, s talán sokan aggodalommal néznek a holnapra.

De ez a település Széchenyi faluja, s ezt nem egy elkoptatott szlogen, hanem valóság, kötelesség és egyben lehetőség is.

Széchenyi falujában természetes, hogy megállunk emlékezni, fejet hajtani. Remélem, az itt élők többet tudnak a grófról, mint a magyarországi átlag, nemcsak emlékét őrzik, hanem profitálnak az által megvalósított tervekből.

Széchenyi István otthonának tekintette a cenki kastélyt, átalakította saját igényeinek megfelelően, korszerűsítette, a munkálatok igazából csak 1860-ban fejeződtek be.

Gondolt a falu lakosságára is, elég csak a legutolsó intézkedését említeni, mikor a templom felújítására a kor kiváló építészét Ybl Miklóst kérte fel, s a templom megszépülve ma is itt áll előttünk. A község kifejezi tiszteletét azzal, hogy ápolja a tárgyi emlékeket, a szobrot, a mauzóleumot, tér rendezése ezt is bizonyítja, de azt is, hogy az igényesség a szebbre, jobbra való törekvés jelentkezik. Minden évben kétszer koszorúk kerülnek a szobor talpazatára, Bécsben, Döblingben is elhelyezi a falu és a Széchenyi Kör a megemlékezés virágait. Ez mind szép és fontos, de nem lennének Széchenyi igazi követői, ha ennyi lenne a tevékenységünk.

Széchenyi útmutatásaiban ennél több van!

„A Múlt elesett hatalmunkból a Jövendőnek urai vagyunk” – mondja Széchenyi. A múlt ismerte nélkülözhetetlen, ebből gyűjthetünk erőt, elődeinknek sikerült, nekünk is kell, hogy sikerüljön, elődeink hibáztak, arra ügyelünk, hogy újra ne kövessük el. „Nem lehet a semmire építkezni, a biztos alap nélkül Tartóslag semmi nem állhat” – figyelmeztet minket a Legnagyobb Magyar.

Tanulni kell Tőle, hiszen írásai a mának is szólnak, figyelmeztet, buzdít, utat mutat, segít, korhol és felemel, csak arra nem képes, hogy helyettünk végezze el a mának szóló feladatokat.

Közel 40 éve, hogy csipkerózsika álmából felébredt a kastély, - mikor először láttam egy őszi estén csak a varjak voltak élénkek, minden csendes szomorú volt, nem gondoltam, hogy lesz itt élet - ha lassan is bővült, szépült, de még sok lehetőséget rejt ez az épület.

Kevesen gondolták 1973-ban, hogy lesznek olyan évek, amikor 150.000-en keresik fel a múzeumot, és az évek során meghaladta a látogatók száma 4 milliót! Hogy önzetlen segítők jönnek szerelni, parkosítani, vásárolnak magnókat a tárlatvezetéshez, vagy személyesen vállalják a vezetés feladatát. Kulturális, szellemi központtá vált, több ezer rendezvény, előadás, hangverseny, könyvbemutató, sőt bál is volt. A Széchenyi tisztelőknek otthont adott, a kör tagjai az elmúlt 30 évben gyakran keresték fel Nagycenket, úgy érezzük, hazajárunk.

A múlton jó merengeni, szép emlékeket megőrizni, esetleg egy kiállítás erejéig bemutatni hasznos, de nem vagyunk Széchenyi István méltó követői, ha nem a jövővel foglalkozunk.

„... Rajtunk senki nem fog segíteni, de nem is segíthet, mint mi magunk” írja Magyarország kiváltságos lakóihoz. De biztat is: **„Csak magunkban a hiba, de egyszersmind magunkban is a feltámadási erő!”**

Akkor kezdjük, vegyük elő írásait és kérjünk tanácsokat. Egy ötlet, egy terv megvalósítását hogyan javasolta a gróf?

„A legnagyobb feltétele az ügy sikerének is az, mit minden alkalommal és minden esetben elé szeretnék hozni, hogy legelőször is egymást tökéletesen megértsük, és aztán ideodavonás helyett mi erőt fogyaszt, sőt még keserőséget is szül, egy test és lélekkel mindnyájan egyet és egyenlőt akarjunk.”

Még nem azt számolgatjuk, hogy mennyibe kerül, kinek lesz belőle haszna, ki lesz a kivitelező stb., hanem egyet akarunk, maradjunk, annyiban legalább a többség egyet akarjon

Felvetődik a kérdés, hogy miért olyan fontos az egyet akarás, erre is találunk választ, elég a Körzászlaján levő mondatra gondolni, **„Egynek minden nehéz; Soknak semmi sem lehetetlen”**, vagy a múzeum emeletén az első terem nagy goblenjén olvasható **„a tett, százezreknek egy célra törekvő tette emelheti fel a nemzetet.”**

A másik gondolat, hogy az egység megteremtése nem a szolgálai alávetettséget jelenti, hanem viták során jön létre egyenrangú felek közt

Hitelben írja: Csak minden oldalú vizsgálat által lelhetni fel az igazságot, s ez csak a gondolatok legszabadabb közlése által valósulhat. Sokan az ellenzéstől úgy félnek, mint a setétségtől, az pedig éppen oly szükséges az igazság tökéletesebb kifejlődésére, mint ez a nap sugárinak szembetűnőbb tételére. S csak oly tanácskozás szül bölcsességet s áraszt áldást az emberiségre, hol szabad, hidegvérű, tiszta át és belátás vezérli a vizsgálatot és okoskodást.

Kikre számít a közös munkában Széchenyi? Rövid a válasz mindenkire a maga helyén a saját tehetségével, képességeivel. nem tesz különbséget embertársai közt, intelmeiben fiához többször írja, ne a külsőségek, a származás alapján ítélkezzen, hanem arra figyelmeztet

„Az ember csak annyit ér, amennyi hasznot hajt embertársainak, hazájának, s ezáltal az egész emberiségnek.”

„Nagybul sokszor semmi sem lesz, kicsinybül pedig sokszor nagyon is nagy. A kisdud Makkbul magas tölgyfa lesz, míg a tök soha nem emeli fel magát.”

„Közlegény sorban állni és kitüntetés nélkül gyakorolni polgári erényt, néha szintoly magasztos állás és szintoly szent kötelesség, mint állni a dolgok élén.”

Ezek a mondatok, mindenkire szól, biztatást adnak bármilyen kicsinyeknek is hisszük magunkat, mondjuk, én kevés vagyok, egyedül mit tehetek. Ezek kifogások, nem vagyunk egyedül és nagyon sokat tehetünk tanáccsal, jó szóval, vagy csak azzal, hogy figyelek a másokra, olyan közös gondolkodással, melyből egyszerű ötletek születnek.

Nagyon sokszor figyelmeztet minket a Legnagyobb Magyar, hogy a tett az első, hogy nem száj hazafiakra van szüksége a nemzetnek, hanem tett hazafiakra.

Most megint tettekre van szükség, mint olyan sokszor történelmünk során, de bölcs döntések előzzék meg a közös cselekedeteket.

Széchenyi nem álszent, tudja, hogy gazdagodás, anyagi javak gyarapodás nélkül sem az egyén, sem a nemzet nem lehet önálló, nem képes nagy tetteket véghezvinni

„A Közös dolgozás, egyesülés pedig a sokaság oly számtalan különszinesei közt csak úgy eszközölhető, s lehet tartós, ha minden, ki a tárgyban munkás, fáradozási után bizonyos vagy várható haszon következtében jobblétét emeli, vagy emelni reméli. A közös érdek azon nagy titok, mely mindent egyesít, s a nemzetek hosszú életöknek egyedüli garantiája. Együtt munkálkodásra csak zsarnoki erő vagy egészséges közértelem bírhat.”

Remélem, hogy hazánkban, a településeken, a munkahelyeken, a civil szervezetekben, a családokban az egészséges közértelem fog munkálkodni, s ezt kívánom Széchenyi Falujának is.